

Criminal Liability of Law Enforcement Officers in False Reporting and Its Implications on Public Trust and Social Health

Mohammad Sadegh Fadaei Ryhanabadei¹ , Morteza Barati² , Mostafa Sotoune³

1 Department of Law, Damghan Branch, Islamic Azad University, Damghan, Iran.

E-mail: Aa13681368@gmail.com

2. **Corresponding Author**, Department of Jurisprudence and Foundations of Islamic Law, Damghan Branch, Islamic Azad University, Damghan, Iran.

E-mail: mortezabarati@chmail.ir

3. Department of Law, Behshar Branch, Islamic Azad University, Behshar, Iran.

E-mail: Mostafa.sotoune@gmail.com

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article history: Received: 26 Dec 2023 Received in revised form: 09 Jan 2024 Accepted: 29 Feb 2024 Published online: 24 Apr 2024 Keywords: False Reporting, Public Trust, Social Health.	Introduction: Public trust and social health are fundamental pillars of sustainable development in any society. False reporting by law enforcement officers can undermine this trust and have widespread consequences on societal cohesion, efficiency, and psychological well-being. Therefore, the present study examines the criminal liability of law enforcement officers in cases of false reporting and its impact on public trust and social health. Methods: This research is based on a descriptive and analytical approach. Following a library-based research method, after identifying and collecting relevant sources, legal and jurisprudential references were examined using note-taking forms and record sheets, considering the objectives of the study. Results: The results indicate that any officer who, in the course of duty, intentionally submits a report contrary to reality to commanders or other responsible authorities, conceals the truth, provides a report with altered or incomplete content, fails to report crimes committed by subordinates, prevents the reporting of crimes, or delays reporting, commits a criminal offense and is subject to punishment according to the conditions of the crime. False reporting by law enforcement officers appears to lead to injustice, distortions in planning and legislation, obstacles in preventing crime and offenses, public distrust, and the emergence of dissatisfaction with the governance system of the Islamic Republic of Iran. Conclusion: False reporting by law enforcement officers has a significant impact on public trust and social health. It can result in reduced social cohesion, increased feelings of insecurity, and weakened efficiency of official institutions. Therefore, enhancing oversight, accountability, and transparency in officers' performance is essential to maintain public trust and promote social health.
Cite this article: Fadaei Ryhanabadei MS, Barati M, Sotoune M. Criminal Liability of Law Enforcement Officers in False Reporting and Its Implications on Public Trust and Social Health. Journal of Modern Approaches in Education Management and Health Sciences. 2024; 01 (01): 01-14. Doi: 10.22034/edus.2025.545612.1008 Journal of Modern Approaches in Education Management and Health Sciences is licensed under CC BY-NC 4.0. Web site: https://www.eduhealthsci.ir Email: eduhealthsci@gmail.com. © The Author(s). Publisher: Academic Center for Education, Culture and Research (ACECR), Mazandaran Branch, Mazandaran, Iran.	

Extended Abstract

Introduction

Public trust and social health constitute fundamental pillars for the sustainable development and stability of any society. Trust in institutions, including law enforcement agencies, is essential for maintaining social cohesion, facilitating cooperation among citizens, and ensuring the effective functioning of legal and administrative systems. When law enforcement officers act with integrity and transparency, they reinforce citizens' confidence in the rule of law and the fairness of the justice system. Conversely, false reporting or deliberate misrepresentation by law enforcement personnel can severely undermine public trust, with far-reaching consequences for societal health. False reports may involve concealing information, presenting distorted facts, providing incomplete accounts, or failing to report crimes committed by subordinates. Such actions not only violate legal and ethical standards but also challenge the legitimacy of governmental and judicial institutions. From a societal perspective, the repercussions of false reporting are multidimensional. Psychologically, citizens may experience increased anxiety, uncertainty, and a sense of injustice when they perceive that law enforcement officers do not act truthfully. Socially, trust deficits erode cooperation, weaken civic engagement, and create tensions between the public and authorities. Institutionally, false reporting impedes proper planning, policymaking, and the implementation of preventive measures, which can hinder crime prevention and the equitable administration of justice. These consequences collectively threaten the health of social structures, diminishing both formal and informal mechanisms of social regulation. Legally, the accountability of law enforcement officers in cases of false reporting is crucial to uphold justice and ensure that misconduct does not become systemic. Criminal liability serves as a deterrent, reinforcing ethical standards and encouraging adherence to professional codes of conduct. By analyzing the frameworks of criminal responsibility in relation to false reporting, it is possible to identify measures to mitigate adverse outcomes and restore confidence in the legal system. In the context of Iran, understanding these legal mechanisms and their social implications is particularly important for maintaining the credibility of the police and enhancing the overall health of society. This study aims to examine the criminal liability of law enforcement officers for false reporting and its implications for public trust and social health. By integrating legal analysis with social and ethical considerations, the research seeks to provide a comprehensive understanding of how accountability mechanisms can influence citizen perceptions, strengthen institutional integrity, and promote social cohesion. Ultimately, fostering transparency, responsibility, and ethical practice within law enforcement is essential not only for legal compliance but also for ensuring that public trust and social health are preserved and enhanced.

Methods

This research is based on a descriptive and analytical approach. Following a library-based research method, after identifying and collecting relevant sources, legal and jurisprudential references were examined using note-taking forms and record sheets, considering the objectives of the study.

Results

The results indicate that any officer who, in the course of duty, intentionally submits a report contrary to reality to commanders or other responsible authorities, conceals the truth, provides a report with altered or incomplete content, fails to report crimes committed by subordinates, prevents the reporting of crimes, or delays reporting, commits a criminal offense and is subject to punishment according to the conditions of the crime. False reporting by law enforcement officers appears to lead to injustice, distortions in planning and legislation, obstacles in preventing crime and offenses, public distrust, and the emergence of dissatisfaction with the governance system of the Islamic Republic of Iran.

Conclusion

The findings of this research highlight the profound impact that false reporting by law enforcement officers can have on public trust and social health. When officers intentionally provide inaccurate information, omit crucial details, or misrepresent facts, they compromise the credibility of law enforcement institutions and undermine the legitimacy of the broader justice system. Such misconduct can lead to public perception of unfairness, diminish confidence in state authorities, and weaken citizens' willingness to engage with institutional processes. The erosion of trust is particularly detrimental because it affects not only the direct relationship between the public and law enforcement agencies but also the overall social fabric, including cooperation, civic participation, and adherence to laws. False reporting can also exacerbate societal inequalities and perpetuate injustice. If crimes are not accurately reported or are misrepresented, individuals may be wrongfully penalized, while actual offenders evade accountability. These outcomes generate widespread dissatisfaction and frustration, contributing to social unrest and a decline in collective morale. The psychological effects on citizens—such as fear, anxiety, and a sense of insecurity—further impair social cohesion and the

capacity of communities to function effectively. Moreover, institutional efficiency suffers when resources are misallocated, preventive measures are hindered, and policymaking is based on inaccurate or incomplete information. The research underscores the necessity of accountability mechanisms, including criminal liability, oversight, and regulatory frameworks, to prevent false reporting and reinforce ethical behavior within law enforcement. By ensuring that officers are aware of their responsibilities and the consequences of misconduct, institutions can maintain integrity, strengthen public confidence, and support social health. Transparent procedures, timely reporting, and adherence to professional standards are essential components in mitigating the negative effects of false reporting. Ultimately, promoting public trust and social health requires a holistic approach that combines legal enforcement with organizational ethics and societal engagement. Ensuring that law enforcement officers act responsibly and truthfully contributes to stronger social cohesion, enhanced institutional credibility, and a more secure and just society. By addressing false reporting proactively, policymakers and law enforcement agencies can create an environment in which citizens feel protected, respected, and confident in the mechanisms of justice, thereby reinforcing the foundations of sustainable social health and the rule of law.

Ethical Considerations

Funding

This research received no specific grant from any funding agency.

Authors' contribution

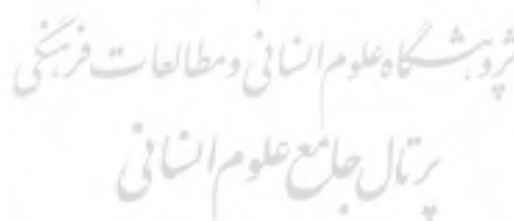
Conceptualization, Mohammad Sadegh Fadaei Reyhan Abadi; Methodology, Mostafa Setoudeh; Analysis, Morteza Barati; Investigation, Morteza Barati; Data Curation, Mostafa Setoudeh; Writing - Original Draft Preparation, Morteza Barati; Supervision, Morteza Barati; Project Administration, Mohammad Sadegh Fadaei Reyhan Abadi.

Conflict of interest

The authors declare that there is no conflict of interest regarding this article.

Acknowledgments

The authors of the article express their gratitude to the officials of the Faculty of Law of Islamic Azad University, Damghan Branch, for their support in the conduct of this research.

شناسایی ابعاد تسهیم دانش در راستای توسعه سلامت در اداره‌های آموزش و پرورش استان مازندران

محمدصادق فدائی ریحان آبادی^۱، مرتضی براتی^۲، مصطفی ستونه^۳

۱. گروه حقوق، واحد دامغان، دانشگاه آزاد اسلامی، دامغان، ایران. رایانامه: Aa13681368@gmail.com

۲. نویسنده مسئول، گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی، واحد دامغان، دانشگاه آزاد اسلامی، دامغان، ایران. رایانامه: mortezabarati@chmail.ir

۳. گروه حقوق، واحد بهشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بهشهر، ایران. رایانامه: Mostafa.sotoune@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی از ارکان اصلی توسعه پایدار هر جامعه محسوب می‌شوند. گزارش خلاف واقع توسط مأموران انتظامی می‌تواند این اعتماد را تضعیف کرده و پیامدهای گسترده‌ای بر روان، همبستگی و کارآمدی اجتماعی برجای گذارد لذا پژوهش حاضر به بررسی تحلیل مسئولیت کیفری مأموران انتظامی در گزارش خلاف واقع و پیامدهای آن بر اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی می‌پردازد.
تاریخ دریافت:	۱۴۰۲/۱۰/۰۵
تاریخ بازنگری:	۱۴۰۲/۱۰/۱۹
تاریخ پذیرش:	۱۴۰۲/۱۲/۱۰
تاریخ انتشار:	۱۴۰۳/۰۲/۰۵
کلیدواژه‌ها: گزارش خلاف واقع، اعتماد عمومی، سلامت اجتماعی	روش پژوهش: تحقیق مذکور مبتنی بر روش توصیفی و تحلیلی می‌باشد. بر اساس روش تحقیق کتابخانه‌ای، برای جمع‌آوری اطلاعات بعد از مآخذ شناسی و گردآوری منابع، با در نظر گرفتن موضوع تحقیق مورد، منابع فقهی و حقوقی از ابزارهای فیش و فرم‌های مربوط به نکته برداری استفاده شد.
	یافته‌ها: نتایج نشان داد هر نظامی به مناسبت انجام وظیفه عمداً گزارشی برخلاف واقع به فرماندهان یا دیگر مقامات مسئول تقدیم نماید و یا حق را کتمان کند و یا با سوءنیت گزارشی با تغییر ماهیت یا به‌طور ناقص ارائه دهد و یا عمداً جرائم ارتكابی کارکنان تحت امر خود را به مقامات ذی‌صلاح گزارش ندهد و یا از گزارش آن جلوگیری نماید یا گزارش‌ها و جرائم را به‌موقع اعلام نکند مرتکب جرم گردید و بنا بر شرایط جرم، مجازات می‌گردد. به نظر می‌رسد گزارش خلاف واقع از سوی مأموران نیروی انتظامی منجر به بی‌عدالتی، تغییر در ساختار برنامه ریزی و قانون گذاری و جلوگیری از شیوع جرم و جنایات، بی‌اعتمادی در بین افراد جامعه و ایجاد ساختار نارضایتی از نظام جمهوری اسلامی ایران در بین مردم می‌شود.
	نتیجه‌گیری: گزارش خلاف واقع مأموران انتظامی تأثیر قابل توجهی بر اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی دارد. این امر می‌تواند منجر به کاهش همبستگی اجتماعی، افزایش احساس ناامنی و تضعیف کارآمدی نهادهای رسمی شود. بنابراین، تقویت نظارت، پاسخگویی و شفافیت عملکرد مأموران برای حفظ اعتماد مردم و ارتقای سلامت اجتماعی ضروری است.

استناد: فدائی ریحان آبادی، محمدصادق؛ براتی، مرتضی؛ ستونه، مصطفی. مسئولیت کیفری مأموران انتظامی در گزارش خلاف واقع و پیامدهای آن بر اعتماد عمومی و

سلامت اجتماعی. نشریه رویکردهای نوین در مدیریت آموزش و علوم سلامت. ۱۴۰۳؛ ۰۱ (۰۱): ۱۴-۰۱. Doi: 10.22034/edus.2025.545612.1008

دسترسی به این نشریه علمی، رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کپی‌رایت کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است.

| آدرس نشریه: <https://www.eduhealthsci.ir> | ایمیل: eduhealthsci@gmail.com

ناشر: جهاد دانشگاهی واحد استان مازندران.

مقدمه

نیروهای نظامی و انتظامی با توجه به موقعیت و جایگاهی که از آن برخوردارند، باید در خصوص وظایفی که قانونگذار برای آنها پیش بینی کرده است، به فرماندهان بالادست خود گزارش دهند و وقوع هرگونه جرم و محل اختفای متهم را نیز به مراجع قضایی اعلام کنند (۱). در غیر این صورت، هرگونه قصور از این وظیفه، می تواند «گزارش خلاف واقع یا کتمان حقیقت» قلمداد شده و برای مأمور مذکور ضمانت اجراهای قانونی در پی داشته باشد. کتمان حق با مصادیق کتمان علم و شهادت، یکی از عوامل زمینه ساز گناه است که موجب انحراف و برچیده شدن حق و ارزش ها در جامعه می شود و در قرآن کریم و روایات بشدت مورد مذمت قرار گرفته و به کتمان کننده هشدار داده است (۲). از آنجایی که انسان طبعاً خواهان حق و حقیقت است، کسانی که حق را کتمان می کنند در واقع جامعه بشریت را از سیر تکاملی فطری آن باز می دارند. کتمان حق در مواردی که مردم نیاز شدیدی به درک واقعیت دارند و افراد آگاه می توانند با بیان حقیقت این نیاز مبرم را برطرف سازند، ضروری به نظر می رسد (۳)؛ کتمان حق در فرایند دادرسی به لحاظ اهمیت بیان حق در جهت کشف جرم و احراز واقعیت توسط اشخاص دخیل در دادرسی می تواند به عنوان یکی از جرائم علیه عدالت قضایی مطرح شود (۴). همچنین کتمان حقیقت توسط ضابطین دادگستری، گاهی «حقیقت قضایی» از «واقعیت»، دور می افتد و حتی گاهی مخالف و معارض با آن است زیرا حقیقت، تنها از راه آیین دادرسی که توسط قانون ترسیم شده است، ثابت می گردد، درحالی که ممکن است ضابطین دادگستری، مأموران نیروی انتظامی و قاضی خود از کسانی باشد که به واقعیت مورد قضاوت و مخالفت آن با حقیقت قضایی، یقین داشته باشد (۵). قانون گذار ایران گزارش خلاف واقع را که موجب ضرر شخص ثالث شود جرم انگاری نموده و شخص را مستوجب مجازات می داند (۶). هدف قانون گذار از وضع قوانین، اجرای عدالت و رعایت قسط و عدل در میان افراد جامعه بوده است، حال اگر موانعی موجب عدم تحقق این هدف شوند باید از بروز آن ها جلوگیری نمود، بنابراین به لحاظ اهمیت بیان حقیقت در کشف جرم، احراز واقعیت و لزوم مقابله جدی با هرگونه اخلاف در جریان اجرای عدالت، شایسته است که قانون گذار به رویه واحد بسنده ننماید و در موارد مختلف و شرایط متفاوت متناسب با مقتضیات موجود برای کتمان حق تفاوت قائل شود تا بدین وسیله یکی از موانع اجرای عدالت قضایی رفع شود (۷). با توجه به اینکه مأموران نیروی انتظامی در روند بررسی های دادرسی و قضایی نقش مهمی ایفا می کنند، لذا کتمان حقیقت و گزارش خلاف واقع از سوی آنان، ضررهای فراوان و جبران ناپذیری ایجاد خواهد کرد و حتی می تواند نگاه افراد جامعه را به دادرسی های عادلانه تغییر دهد (۸). لذا آثار زیانبار اجتماعی، اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی نیز در بر خواهد داشت (۹). از آنجاییکه تحقیقی جامع و منسجم در خصوص مسئولیت کیفری مأموران نیروی انتظامی ناشی از گزارش خلاف واقع و پیامدهای آن بر اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی مشاهده نشد، لذا هدف تحقیق حاضر، بررسی مسئولیت کیفری مأموران نیروی انتظامی ناشی از گزارش خلاف واقع و پیامدهای آن بر اعتماد عمومی و سلامت اجتماعی می باشد.

روش شناسی

این پژوهش با بهره گیری از روش توصیفی-تحلیلی و در چارچوب مطالعات کتابخانه ای انجام شده است. در گام اول، با انجام فرآیند مأخذشناسی جامع، منابع معتبر مرتبط با موضوع تحقیق شامل متون پایه فقهی، قوانین مدون، مقالات علمی و آثار حقوقی شناسایی و گردآوری شد. سپس با طراحی نظامی ساختاریافته برای استخراج داده ها، از ابزارهای پژوهشی شامل فیش های اختصاصی و فرم های استاندارد نکته برداری استفاده گردید. این ابزارها به صورت هدفمند و با تمرکز بر ابعاد موضوع تحقیق طراحی شدند تا تحلیل دقیق مفاهیم کلیدی و استدلال های حقوقی را ممکن سازند. داده های استخراج شده در ادامه

مورد طبقه‌بندی، تحلیل و سنجش انتقادی قرار گرفتند تا در نهایت بتوان به استنتاج‌های علمی معتبر و پاسخ به پرسش‌های تحقیق دست یافت. این روش‌شناسی سختگیرانه، اصالت علمی و اتکاپذیری فرآیند تحقیق را تضمین نموده است.

یافته‌ها

اظهارات خلاف واقع

اظهارات خلاف واقع، رفتار، گفتار و یا سکوتی خدعه‌آمیز می‌باشند که با بیان آنچه صحت ندارد، منجر به فریب مخاطب و ورود ضرر بر وی می‌گردند. این در حالی است که بیان حقیقت، احتیاط و مراقبت، عدم اضرار به غیر و عدم فریب دیگری از جمله تکالیفی است که به موجب قانون، اخلاق حسنه و نظم عمومی برعهده افراد گذاشته شده است و همان‌طوری که در بحث از قاعده غرور گفته شد، ارتکاب هر عملی که به موجب قانون، اخلاق حسنه و یا نظم عمومی مجاز نباشد، نامشروع تلقی می‌شود. بنابراین، اظهارات خلاف واقع نیز از جمله اعمالی محسوب می‌شوند که نامشروع تلقی می‌گردند و در صورتی که واجد شرایط لازم برای اقامه دعوا باشند، یک اظهار خلاف واقع قابل تعقیب محسوب شده و ضمان آور خواهد بود. برای تحقق یک اظهار خلاف واقع قابل تعقیب، قبل از هر چیز وجود یک «اظهار خلاف واقع» ضرورت دارد. حال این سؤال مطرح می‌شود که اظهار خلاف واقع چیست و چگونه و تحت چه شرایطی محقق می‌گردد؟

در پاسخ باید گفت که برای تحقق یک اظهار خلاف واقع، در ابتدا وجود دو شرط لازم است و در صورت عدم حصول یکی از این شرایط، تحقق اظهار خلاف واقع امکان‌پذیر نمی‌باشد. این شرایط عبارت‌اند از:

۱- تحقق یک اظهار،

۲- خلاف واقع بودن آن.

بنابر آنچه گفته شد، بررسی این امر که اظهار چیست و این که چه اظهاراتی و تحت چه شرایطی خلاف واقع محسوب می‌شوند، در اینجا ضرورت دارد:

همان‌طوری که از عنوان «اظهار خلاف واقع» به ذهن متبادر می‌شود، برای تحقق یک اظهار خلاف واقع قبل از هر چیز، وجود یک اظهار ضرورت دارد. به عبارت دیگر، تا اظهاری نباشد، اظهار خلاف واقع نیز محقق نمی‌شود. در نتیجه برای تحقق یک اظهار خلاف واقع واجد اثر حقوقی، ابتدا باید یک اظهار واجد اثر حقوقی محقق شده باشد. پس قبل از هر چیز لازم است بررسی گردد که اظهار چیست و در چه صورتی دارای ضمانت اجراء می‌باشد.

اظهار، در لغت به معنی قول، گفتار، بیان کردن، پدیدار کردن، وانمود کردن و آگاه کردن است. در اصطلاح حقوقی، اظهار عبارت است از «بیان واقعیت» که برای ترغیب دیگری به انجام عملی خصوصاً انعقاد عقدی به عمل آید و یا موجب تغییر وضعیت مخاطب به گونه‌ای دیگر شود. در زمینه‌ی قراردادهای، اظهار ممکن است بر قصد یکی از طرفین و شکل‌گیری قرار دارد تأثیر بگذارد و منجر به انعقاد قرارداد شود و یا ممکن است شرایطی را در قرارداد داخل نموده و بر اجرای آن تأثیر داشته باشد. در قلمرو مسئولیت مدنی نیز اظهار ممکن است منجر به تغییر وضعیت فردی گردد که خطاب به او بیان شده است. با توجه به این تعریف ملاحظه می‌شود که اولین جزء تشکیل‌دهنده‌ی هر اظهار، «بیان» است. بیانی که توسط و یا از طرف شخصی که بیان‌دارنده‌ی اظهار (اظهارکننده) است، خطاب به شخص دیگری که مخاطب اظهار (مخاطب) می‌باشد به عمل می‌آید، با این هدف که مورد توجه شخص اخیر قرار گرفته و بر وی مؤثر واقع شود. بنابراین، همان‌طوری که یک قرارداد برای انعقاد نیازمند دو طرف است، یک اظهار نیز برای تحقق نیازمند دو طرف می‌باشد که عبارت‌اند از: اظهارکننده و مخاطب یا مخاطبین اظهار.

باید توجه داشت که اظهاری واجد اثر حقوقی می‌باشد که «بیان واقعیت» و یا در حکم بیان یک واقعیت باشد. واقعیت یا واقع، در لغت به معنی وقوع یا بنبوده، حاصل، برقرار، راست، محقق و حقیقت امر است و از آن به یک امر محسوس خارج از ذهن نیز تعبیر شده است. معمولاً گفته می‌شود که شرط اولیه برای قابل تعقیب بودن یک اظهار این است که اظهار، بیان وقایع موجود باشد. بدین ترتیب، بیاناتی که درباره‌ی آینده می‌باشند، استثناء می‌شوند. بیان وقایع گذشته بیان واقعیت موجود نیست و ظاهراً نباید اظهار محسوب شوند. در حالی که این سخن درست نیست. بیان یک واقعیت مربوط به گذشته، بدون شک یک اظهار است، زیرا برای تحقق یک اظهار آنچه مهم است، بیان واقعیت می‌باشد و نباید میان یک واقعیت موجود و واقعی در گذشته تفاوتی وجود داشته باشد. در عمل نیز وقایع گذشته همانند وقایع موجود، واقعیت تلقی می‌گردند. درخصوص بیاناتی که درباره‌ی آینده می‌باشند نیز باید گفت درست است که آنچه در آینده واقع (واقعیت) می‌باشد، در حال حاضر محقق و موجود نیست، ولی با وجود این باید میان دو دسته از بیانات تفکیک قائل شویم. دسته‌ی اول، بیان آنچه برطبق سیر متعارف امور و با توجه به شواهد و اوضاع و احوال موجود، «قطعاً» در آینده واقع می‌شود و دسته‌ی دوم، بیان آنچه «احتمالاً» وقوع آن در آینده وجود دارد. نگارنده معتقد است که بیان چیزی که قطعاً در آینده واقع می‌شود، در حکم بیان یک واقعیت موجود است و بنابراین باید یک اظهار قابل تعقیب محسوب شود، در حالی که بیان آنچه در آینده محتمل‌الوقوع می‌باشد، بیانی است که باید استثناء شود. با وجود این، در هر مورد باید با توجه به اوضاع و احوال و شرایط حاکم بر آن مورد خاص تصمیم‌گیری شود، زیرا این امکان وجود دارد که بیان آنچه به آینده مربوط می‌شود نیز بیان واقعیت و در نتیجه یک اظهار قابل تعقیب محسوب شود. بدین ترتیب ملاحظه می‌شود که هر اظهار قابل تعقیبی، به یک امر موضوعی مربوط می‌شود. این امر موضوعی اصولاً، یک واقعیت موجود و یا واقعی در گذشته می‌باشد، لیکن در موارد محدود و استثنایی این امکان وجود دارد که بیان واقعی درخصوص آینده، در حکم بیان واقعیت موجود باشد و در نتیجه یک اظهار دارای ضمانت اجراء محسوب گردد.

با توجه به آنچه گفته شد، برای تحقق یک اظهار خلاف واقع قابل تعقیب، قبل از هر چیز باید یک اظهار واحد اثر حقوقی صورت گرفته باشد. بدین معنی که باید یک واقعیت، بیان شده باشد. بنابراین، از آنجایی که اظهارات متنوع و متعدّدند و تمام اظهارات واجد اثر حقوقی نمی‌باشند، بلکه اظهاراتی قابل تعقیب هستند که «اظهار واقعیت» باشند، در نتیجه بررسی اظهارات و یا بیانات مختلف و برقراری تفکیک میان آنچه «اظهار واقعیت» محسوب می‌گردد و در صورت عدم مطابقت با واقعیت، تحت عنوان اظهار خلاف واقع، قابل تعقیب می‌باشد و آنچه «اظهار واقعیت» تلقی نمی‌گردد و در نتیجه دارای ضمانت اجراء نمی‌باشد. اظهارات خلاف واقع در مقابل اظهارات واقعی قرار می‌گیرند. اظهاراتی که منطبق با واقعیت نیست، در اغلب موارد فرد دارای حسن نیت نمی‌باشد. به‌طور مثال فردی که نسبت به یک ملک معامله‌ای نموده است بعد از آن در پاسخ فردی که از او درخصوص معامله ملک سؤال می‌کنند، بیان می‌دارد که من معامله‌ای درخصوص این ملک انجام نداده‌ام. غالب اظهارات خلاف واقع سبب بروز خسارت اعم از مادی و معنوی به افراد می‌گردد. اظهارات خلاف واقع می‌تواند به اشکال مختلفی واقع شود، گاهی به‌صورت کتبی و گاهی به‌صورت شفاهی صورت می‌گیرد. برخی اوقات از طریق رسانه‌های گروهی از قبیل رادیو و تلویزیون صورت می‌پذیرد و گاهی اوقات به‌وسیله نطق در مجامع انجام می‌پذیرد. این‌گونه از اظهارات می‌تواند از سوی افراد با دارا بودن جایگاه‌های متفاوت اجتماعی بیان گردد.

ملاک گزارش خلاف واقع

اغلب به غلط تصور می‌شود که اظهار باید در زمانی که بیان می‌شود، خلاف واقع باشد تا قابل تعقیب گردد. باید توجه داشت که این گفته تنها زمانی صحت دارد که بیان اظهار و عمل براساس آن، هم‌زمان باشد. لیکن بیان اظهار و عمل براساس آن همواره در یک زمان صورت نمی‌گیرد و در برخی اظهارات، میان تحقق یک اظهار و عمل براساس آن، فاصله وجود دارد. چنین

اظهاراتی، اظهار مستمر نامیده می‌شوند. اظهار مستمر، اظهاری است که تا زمانی که براساس آن عمل می‌شود، ادامه می‌یابد و باقی می‌ماند. بنابراین، یک اظهار مستمر همانند یک ایجاب قراردادی مستمر، ممکن است تا زمانی که براساس آن عمل شود و یا با گذشته زمان، فاقد اثر گردد، پس گرفته و یا تغییر داده شود. البته هرگونه رجوع از اظهار مستمر و اصلاح آن باید به‌طور معقول، صریح و واضح باشد. به‌علاوه، چنین اظهاری ممکن است با گذشت زمان، از اظهاری مطابق با واقعیت، به اظهاری خلاف واقع و یا بالعکس تبدیل شود. در اظهاراتی از این قبیل که اظهار و عمل براساس آن در یک زمان صورت نمی‌گیرد، خلاف واقع بودن اظهار در زمانی که براساس آن عمل می‌شود ملاک می‌باشد، زیرا در اظهار خلاف واقع، آنچه مهم است تأثیر اظهار بر ذهن مخاطب و یا به عبارتی تحریک و ترغیب وی به اقدام علیه خود و یا دیگری می‌باشد. این همان چیزی است که در قاعده‌ی غرور از آن به «فریب‌خوردگی» یاد می‌شود. این فریب‌خوردگی است که موجب می‌شود تا مخاطب براساس آنچه بیان شده، عمل نماید و در نتیجه وضعیت خویش را تغییر دهد. از این‌رو، تا هنگامی که براساس اظهار عمل نشود، هیچ اظهار قابل تعقیبی تحقق نمی‌یابد. بنابراین، اگر در زمان عمل براساس اظهار، مخاطب شخصاً از خلاف واقع بودن آنچه بیان شده، آگاه باشد، نمی‌تواند خواستار جبران خسارت شود، زیرا وی با اراده‌ی آزاد خود برعلیه خویش اقدام نموده و اظهار خلاف واقع در اراده‌ی وی اثری نداشته و موجب ترغیب و تحریک و فریب خوردن وی نشده است.

از آنچه درخصوص اظهارات مستمر گفته شد نتیجه گرفته می‌شود که در چنین اظهاراتی همواره این امکان وجود دارد که تغییر در اوضاع و احوال موجب شود تا آنچه در زمان بیان مطابق با واقعیت بوده، در زمان عمل براساس آن، خلاف واقع باشد. از آنجایی که خلاف واقع بودن در زمان عمل براساس اظهار ملاک است، بنابراین چنین اظهاری یک اظهار خلاف واقع محسوب می‌شود. لیکن در صورتی که اظهار در زمان بیان، خلاف واقع باشد، ولی در زمان عمل در نتیجه‌ی تغییر در شرایط با واقعیت منطبق گردد، بر طبق آنچه گفته شد چنین اظهاری خلاف واقع محسوب نمی‌گردد. نکته‌ی دیگری که در بحث از خلاف واقع بودن باید مورد توجه قرار گیرد این است که خلاف واقع و یا مطابق با واقع بودن با توجه به واقعیت اظهار شده تعیین می‌گردد. این امر در مورد اظهاراتی که به‌طور محدود بیان واقعیت می‌باشند، مانند اظهارنظر و عقیده، اظهار قصد و اظهار قانون، از اهمیت خاصی برخوردار است. در چنین اظهاراتی، تنها واقعیتی که بیان می‌شود این است که اظهارکننده، واجد قصد، انتظارات و یا نظر و عقیده‌ی بیان شده می‌باشد. در چنین مواردی، خصوصاً هنگامی که اظهارکننده عباراتی مانند «تا آنجایی که من می‌دانم»، «من این‌طور فکر می‌کنم و یا معتقدم» و یا عبارات مشابه را به کار می‌گیرد، در شرایط عادی، احتمال آن که آنچه بیان شده واقعیت محسوب شود بسیار کم است، زیرا همان‌طوری که پیش از این گفته شد، آنچه بیان شده تنها بیان نظر، عقیده، قصد و یا انتظارات بیان‌دارنده محسوب می‌شود و واجد اثر حقوقی نیست. در اظهاراتی از این قبیل، عدم صداقت و عدم بودن اظهارکننده موجب می‌شود تا آنچه توسط وی بیان شده خلاف واقع محسوب گردد. به عبارت دیگر، سوءنیت و عدم صداقت موجب خلاف واقع تلقی شدن اظهار می‌گردد و برعکس صداقت و حسن نیت موجب می‌شود تا آنچه بیان شده، مطابق با واقعیت محسوب شود. پس از بررسی دو شرط اولیه‌ی تحقق یک اظهار خلاف واقع که عبارت‌اند از: تحقق یک اظهار و خلاف واقع بودن آن، اینک بررسی این امر که یک اظهار خلاف واقع به چه طرقی قابل تحقق می‌باشد و یا به عبارت دیگر، بررسی عنصر مادی اظهار خلاف واقع، ضرورت دارد.

مجازات جرم گزارش خلاف واقع در نیروهای مسلح

هرگاه فردی از افراد اجتماع مرتکب یک جرم شود در صورتی که سایر شرایط وجود داشته باشد بایستی مجازات شود. علت این امر آن است که مجرم با انجام یک فعل یا ترک فعل که قانون‌گذار آن را منع نموده است، هنجارها و قواعد اجتماع را برهم

می‌زند، لذا واکنش و عکس‌العمل اجتماع در برابر مجرم گاهی اوقات به صورت مجازات و گاهی به صورت اقدامات تأمینی- تربیتی ظاهر و بر روی مجرم اعمال می‌گردد. بنابراین، افراد نظامی هم از این قاعده مستثنی نبوده و در زمان ارتکاب جرم برابر قوانین موضوعه مجازات خواهند شد.

در این بحث در ارتباط با مجازات جرم گزارش خلاف واقع، در نیروهای مسلح و انواع آن که در قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح تعیین شده توضیحاتی داده خواهد شد.

اولین مطلبی که پیرامون مجازات جرم مذکور باید یادآوری شود این است که این جرم از جمله جرائم غیرقابل گذشت می‌باشد. منظور از غیرقابل گذشت بودن جرم این است که برخلاف جرائم قابل گذشت، تعقیب و مجازات مجرمین این جرم متوقف بر مطالبه صاحب حق یا قائم‌مقام قانونی او (صاحب حق) نمی‌باشد، هرچند ممکن است ارائه و تقدیم گزارش خلاف حقیقت از سوی یک فرد نظامی به فرمانده یا دیگر مقامات مسئول خسارات معنوی و مادی متوجه اشخاص هم بنماید ولی قانون‌گذار به گونه‌ای ماده‌ی ۷۸ قانون مورد بحث را تدوین نموده که به لحاظ اهمیت این جرم از لحاظ جنبه عمومی آن و هم‌چنین تأثیر این جرم در مصالح عمومی و سایر جوانب آن را همانند اکثر مواد قانونی مذکور از جمله جرائم غیرقابل گذشت قلمداد کرده است. با بررسی ماده ۷۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح می‌توان دریافت که قانون‌گذار برای ارائه گزارش خلاف حقیقت، کتمان‌کننده حقایق، ارائه گزارش با تغییر ماهیت و یا به‌طور ناقص سه‌گونه مجازات را مقرر داشته است که تحت دو عنوان مجازات مشدد و مجازات ساده به بررسی آن می‌پردازیم:

۱- مجازات ساده

بعد از بند الف ماده ۷۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح دو نوع مجازات قانون‌گذار برای ارائه‌کننده گزارش خلاف واقع و یا کتمان‌کننده حقایق مقرر داشته است که به شرح زیر می‌باشد:

بند ب ماده ۷۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح: اگر موضوع گزارش مربوط به امور جنگی یا مسائل امنیت داخلی

یا خارجی باشد به حبس از ۲ تا ۵ سال

در بند دو برخلاف بند یک، که اعمال مجازات جرم را مشروط به نتیجه (شکست جبهه یا تلفات جانی) نموده بود هیچ‌گونه توجهی به نتیجه ارائه گزارش خلاف ننموده و به‌طور مطلق اعلام داشته اگر موضوع گزارش خلاف یا کتمان حقیقت مرتبط با امور جنگی یا مسائل امنیت داخلی یا خارجی باشد مجرم به حبس از ۲ تا ۵ سال محکوم خواهد شد. از بند دو می‌توان علاوه بر موضوعاتی که در آن مشخص نموده است چنین استفاده کرد که اگر گزارش خلاف واقع یا کتمان حقیقت یک فرد نظامی موجب شکست جبهه یا تلفات جانی نشد فعل یا ترک فعل انجام شده از مصادیق بند دو خواهد بود و مجرم در چنین حالتی به مجازات مندرج در بند دو محکوم خواهد شد. بند ج ماده ۷۸ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح: در سایر موارد به حبس از سه‌ماه الی یک‌سال، ساده‌ترین و خفیف‌ترین مجازاتی که قانون‌گذار برای افراد نظامی مرتکب ارائه گزارش خلاف واقع به فرمانده یا دیگر مقامات مسئول و کتمان‌کنندگان حقیقت تعیین نموده است، حبس سه‌ماه الی یک‌سال می‌باشد. این مجازات در مواردی نسبت به مرتکبین اعمال و اجراء می‌گردد که گزارش خلاف واقع نه باعث شکست جبهه و تلفات جانی شده است و نه این‌که موضوع آن مربوط به امور جنگی یا مسائل امنیت داخلی و خارجی باشد، بنابراین منظور از سایر موارد، مواردی می‌باشد که عموماً جزء وظایف و تکالیف عمومی و عادی نظامیان می‌باشد.

۲- مجازات مشدد

بند الف ماده فوق چنین مقرر می‌دارد: «اگر گزارش خلاف یا کتمان حقیقت موجب شکست جبهه یا تلفات جانی گردد در حکم محارب است. در بند مذکور اجرای حکم محارب در مورد ارائه‌کننده گزارش خلاف یا کتمان‌کننده حقیقت را مشروط و

منوط به نتیجه دانسته است که آن نتیجه بایستی شکست جبهه خودی باشد و یا آنکه تلفات جانی به دنبال داشته باشد. بنابراین ممکن است گاهی اوقات یکی از دو نتیجه به وجود آید و یا آن که عمل فرد نظامی باعث هر دو نتیجه مذکور شود. منظور از شکست جبهه آن است که نیروهای خودی مواضع دفاعی خود را از دست داده و باعث مسلط شدن دشمن بر قسمتی از مواضعی که قبلاً در دست نیروهای خودی بوده، بشود. در مورد تلفات جانی ممکن است صرفاً کشته شدن نیروها به ذهن متبادر شود، ولی با کمی دقت می‌توان چنین استنباط نمود که منظور از تلفات جانی در زمان جنگ صرفاً کشته شدن نیروها نیست، بلکه تلفات جانی شامل مجروح و مصدوم شدن نیروها و حتی به اسارت دشمن درآمدن را نیز شامل می‌گردد. نکته دیگر در رابطه با مجازات مشدد این است که قانون‌گذار کتمان‌کننده حقایق و ارائه‌کننده گزارش خلاف واقع را که باعث شکست جبهه و تلفات جانی می‌گردد در حکم محارب بیان نموده است. منظور قانون‌گذار این بوده که هرچند چنین فردی محارب به معنای اخص کلمه نمی‌باشد، زیرا در ماده ۲۷۹ قانون مجازات اسلامی محارب را چنین تعریف کرده است: «محاربه عبارت از کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب آنهاست به نحوی که موجب ناامنی در محیط گردد. هرگاه کسی با انگیزه شخصی به سوی یک یا چند شخص خاص سلاح بکشد و عمل او جنبه عمومی نداشته باشد و نیز کسی که به روی مردم سلاح بکشد ولی در اثر ناتوانی موجب سلب امنیت نشوند، محارب محسوب می‌شود».

تعاریف دیگری نیز از محارب شده است که در زیر آورده می‌شود: «فصل سادس فی المحاربة (و هی تجرید السلاح برأ او بحرأ، لیلاً او نهراً، لا خافه الناس فی مصر و غیره، من ذکر او انثی قوی او ضعیف) من اهل الریبه ام لا».

آسیب‌های اجتماعی گزارش خلاق واقع در جامعه

آسیب یا کجروی اجتماعی به هر نوع عمل فردی یا جمعی اطلاق می‌شود که در چارچوب اصول اخلاقی و قواعد عمل جمعی عام رسمی یا غیررسمی جامعه محل فعالیت کنشگران قرار نمی‌گیرد و در نتیجه با منع قانونی و یا قبح اخلاقی و اجتماعی روبرو می‌گردد. به همین دلیل کجروان سعی دارند کجروی‌های خود را از دید ناظران قانون، اخلاق عمومی و نظم اجتماعی پنهان کنند. زیرا در غیر این صورت با تعقیب قانونی، تکفیر اخلاقی و طرد اجتماعی مواجهه می‌شوند. آسیب‌های اجتماعی پدیده‌هایی متنوع، نسبی و متغیر هستند. پرخاشگری و جنایت، اعتیاد و قاچاق مواد مخدر، طلاق، جرائم مالی و اقتصادی و سرقت نمونه‌هایی از آسیب‌های اجتماعی جامعه امروزی ایران‌اند که کم و کیف آنها برحسب زمان و مکان (یعنی حال نسبت به گذشته و در شهرها نسبت به روستاها) تغییر می‌کنند. بنابراین آنچه امروز در یک جامعه خاص، آسیب یا کجروی تلقی می‌شود ممکن است فردا در همین جامعه و یا همین امروز ولی در جامعه‌ای دیگر به عنوان آسیب یا کجروی شناخته نشود. آسیب‌های اجتماعی با وجود برخورداری از تنوع و نسبیت، پدیده‌هایی واقعی و قانونمند هستند. جهل نسبت به آنها نافی آنها نیست. قانونمند بودن آسیب‌ها کنترل‌پذیری آنها را ممکن می‌سازد. بنابراین آسیب‌های اجتماعی قابل درمان و پیشگیری‌اند. میزان موفقیت هر کشور در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی معرف کارایی نظام اجتماعی غالب در آن جامعه است. از مهمترین آثار گزارش خلاف واقع در حوزه اجتماعی «سلب اعتماد به نفس عمومی» است. اگر کسی شایستگی‌ها و لیاقت‌های فراوانی داشته باشد که بتوان از آن در پیشبرد اهداف اجتماعی بهره‌گیری کند ولی دارای گزارش خلاف واقع باشد، کسی نمی‌تواند از آن شایستگی‌ها بهره‌گیری کند، چرا که انسان در هر قدم مواجه با شک و تردید می‌شود. و به عبارتی سلب اعتماد به نفس در جامعه و حتی در محیط کار می‌شود و به همین دلیل در روایات اسلامی آمده است که: «نشر اکاذیب و فرد نشر دهنده با مرده برابر است، زیرا فضیلت زنده بر مرده اعتمادی است که انسان به او دارد و هنگامی که به سخن کسی که (به خاطر دروغگو بودنش) اعتمادی نباشد گویی زندگی او باطل شده است». گزارش خلاف واقع سرچشمه نفاق است: راستگویی

یعنی هماهنگی زبان و دل، و بنابراین دروغ ناهماهنگی این دو است و نفاق نیز چیزی جز تفاوت جز تفاوت ظاهر و باطن نیست. از جنبه سیاسی، که اگر توجه نشود کشور را به دامن بیگانگان سوق می‌دهد و بجای فرهنگ خودی فرهنگ بیگانه در کشور پیاده می‌شود و به اعتقادات دینی و مذهبی جامعه لطمه وارد می‌نماید، وجود آسیب‌های اجتماعی، بزرگنمایی و تبلیغات دشمنان کشور را در پی دارد ضمن آنکه وجود آسیب‌های اجتماعی در کشور اسلامی عامل تبلیغ منفی بر ضد اسلام است لذا لازم است که آسیب‌های اجتماعی ریشه‌یابی شود و از کلی‌گویی در جامعه پرهیز گردد و با ارائه راهکارهای مدرن به جزئیات آسیب‌های اجتماعی توجه شود. هر جامعه‌ای تناسب با شرایط خود، فرهنگ، رشد و انحطاط خود با انواعی از انحرافات و مشکلات روبروست که تأثیرات مخربی روی فرآیند ترقی آن جامعه دارد. شناخت چنین عواملی می‌تواند مسیر حرکت جامعه را بسوی ترقی و تعامل هموار سازد، بطوری که علاوه بر درک عمل آنها و جلوگیری از تداوم آن عمل با ارائه راه‌حلی به سلامت جامعه کمک نماید.

ضرر معنوی ناشی از اظهارات خلاف واقع

یکی دیگر از انواع ضرری که در اثر اظهارات خلاف واقع ایجاد می‌گردد و به‌نظر می‌رسد دارای گستردگی بیشتری باشد ضرر معنوی می‌باشد که عبارت است از؛ جریحه‌دار کردن و لطمه زدن به بعضی از ارزش‌هایی که جنبه معنوی دارند. خسارت معنوی زبانی است که به حیثیت یا عواطف و احساسات شخص وارد شده باشد. تجاوز به حقوق غیرمالی انسان، حتی لطمه زدن به احساسات دوستی، خانوادگی و مذهبی و نیز درد و رنج که در نتیجه حادثه‌ای عارض شخص می‌شود، امروزه می‌تواند مجوز مطالبه‌ی خسارت معنوی باشد. شاید به‌جرات می‌توان گفت که، مفهوم خسارات معنوی در بین حقوق‌دانان و فقهاء یکی از بحث‌انگیزترین موضوعات می‌باشد که هیچ دامنه مشخصی ندارد و هر کس با توجه به نظر خود تئوری خاصی می‌دهد. تعریف ضرر معنوی دشوار است و برای این که مفهومی از آن را به‌دست داشته باشیم می‌توان گفت: صدمه به منافع عاطفی و غیرمالی است، مانند احساس درد جسمی و رنج‌های روحی از بین رفتن آبرو و حیثیت و آزادی و ایجاد شرمساری.

هم‌چنین در تعریف ضرر معنوی گفته‌اند: ضرری که به عرض و شرف کسی وارد گردد، مانند ضرر ناشی از افشای راز حرفه. هم‌چنین، ضرر معنوی خسارتی است که وارد به عرض و آبرو و ارزش‌های معنوی کسی، مانند افشاء راز کسی و ضد خسارت مادی است. ممکن است اظهارات خلاف واقع ایجاد خسارت معنوی صرف نماید و هیچ‌گونه عواقب مالی نداشته باشد. در این موارد باید از روش معنوی برای جبران خسارت استفاده نمود و دادن مال به‌عنوان جبران خسارت عرفاً صدق جبران می‌نماید. مثلاً اگر عمل زیان‌بار عبارت از تهمت به زیان‌دیده است می‌توان با الزام انجام‌دهنده به عذرخواهی از زیان‌دیده یا اعاده حیثیت او از طریق مناسب مانند شفاهی یا حضوری یا درج و انتشار آن در جراید و روزنامه‌ها، هم‌چنین ضرر را جبران نمود و عذرخواهی از زیان‌دیده عرفاً جبران ضرر محسوب می‌شود. به همین دلیل در ماده‌ی ۲ قانون مسئولیت مدنی مقرر شده است: «در موردی که عمل واردکننده زیان موجب خسارت مادی یا معنوی زیان‌دیده شده باشد دادگاه پس از رسیدگی و ثبوت امر او را به جبران خسارات مزبور محکوم می‌نماید و چنانچه عمل واردکننده زیان فقط موجب یکی از خسارات مزبور باشد دادگاه او را به جبران همان نوع خساراتی که وارد نموده محکوم خواهد نمود».

بنابراین در مواردی که بر اثر اظهارات خلاف واقع، زیان معنوی صرف به زیان‌دیده وارد شده است باید جبران خسارت به روش معنوی انجام شود، به‌گونه‌ای که عرفاً مفهوم جبران خسارت صدق نماید و نمی‌توان حکم به پرداخت مال کرد و خسارت معنوی را از طریق مادی قابل جبران نمود، زیرا در این‌گونه موارد عرفاً خسارت معنوی از طرق مادی قابل جبران نیست. ممکن است اظهارات خلاف واقع برای زیان‌دیده ایجاد ضرر معنوی نماید، ولی این ضرر معنوی برای او عواقب مالی یا هزینه‌های مالی

به دنبال داشته باشد؛ در این خصوص یکی از اساتید آورده است که؛ مثلاً بر اثر فعل زیان بار زیان دیده دچار افسردگی شود و پزشکان برای درمان، سفرهای تدریجی را برای زیان دیده ضروری بدانند یا بر اثر افسردگی یا ناراحتی عصبی ناشی از فعل زیان بار، زیان دیده از انجام کار یا استفاده از نیروی کار خویش محروم شود. در این موارد هر چند فعل زیان بار، زیان معنوی را به زیان دیده وارد کرده است، ولی این زیان معنوی چون هزینه های مالی یا خسارت مالی را برای او در پی داشته است باید به او حق داد تا خواهان جبران خسارت مزبور نیز بشود که در نتیجه ضرر معنوی به او وارد شده است.

راهکارهای مقابله با عدم صدور گزارش خلاف واقع

۱. ایجاد مکانیزم پیشگیری یا کاهش و مهار تکرار جرم مزبور با همکاری نهادهای درون سازمانی و برون سازمانی،
 ۲. دقت در مرحله گزینش ناجا از نظر اعتقادی و توانمندی جسمی و ذهنی پذیرفته شدگان،
 ۳. تأمین معیشت آبرومندان مامورین نیروی انتظامی متناسب با اهمیت و مأموریت ها و مسئولیت های محوله و تمهیدات و پیشنهادات اغواء کننده،
 ۴. نظارت سیستمی و پایشی مداوم و آنالیز عملکرد و خروجی و صحت عمل مامورین نیروی انتظامی توسط واحدهای نظارتی دلسوز،
 ۵. به کارگیری اصل آموزش مداوم انعکاس عملکردهای جدید و سودجویانه و متخلفین درون سازمانی و برون سازمانی،
 ۶. اصلاح موارد مبهم و مجمل آئین نامه که امکان اظهارنظرهای سلیقه ای کارشناسان مغرض و متخلف را فراهم می نماید.
 ۷. روزآمد شدن و دانش کارشناسان با اشتراک آنها در مجله و ماهنامه علمی و جهت ایجاد وحدت رویه که در اظهارنظر کارشناسی،
 ۸. بسط و تعمیق فرهنگ اسلامی و حق محوری و نفوذناپذیری و اعتلای مبانی فکری و اعتقادی مداوم کارشناسان از طریق پیوند با مراکز مذهبی و عقیدتی درون و برون سازمانی،
 ۹. تبیین اصل تفاوت روزی و درآمد از سوی مبادی دانشگاهی و حوزوی در اعماق فکر و اعتقادات که روزی فقط شامل حلال و درآمد شامل حلال و حرام خواهد شد،
 ۱۰. ایجاد احساس امنیت شغلی کارکنان با پشتیبانی عملی و مؤثر از کارشناسان صدیق و امانت دار در برابر تهدیدات و توطئه احتمال افراد سودجو و توطئه گر در مراجع قضایی در قبال طرح دعوی خلاف واقع،
 ۱۱. تجهیز رایگان و اجبار کارشناسان به مستندسازی تصویری از صحنه تصادف به منظور بهره برداری کارشناس بعدی و واحدهای نظارتی و قضایی طرفین دعوی با رعایت اصل حیطة بندی،
- تنظیم گزارش خلاف واقع مصداق بارز جرم جعل معنوی است و گزارش خلاف واقع بوده و قلب حقیقت که مصداق بارز دروغ مزورانه و محیلانه کتبی است و عنصر مادی جرم مزبور بوده و مرتکب نیز شخص مسلمان و ایرانی، نقش مسئولیت اندیشمندان حوزه و دانشگاه و مدیران بالادستی از دیدگاه اسلام پیرامون ارائه راهکارهای عملی غیرقابل انکار است.

نتیجه گیری

انسان به صورت اجتماعی زندگی می کند و دوام هر اجتماعی برپایه نظم استوار است، لیکن در جوامع بشری افرادی یافت می شوند که برای رسیدن به مطامع و افزون طلبی های خود دست به اعمال خلاف نظم و مقررات حاکم بر جامعه زده و نظم

اجتماع را خدشه‌دار می‌نمایند و در سایه بی‌نظمی و ناامنی به‌وجود آمده اهداف خود را دنبال می‌کنند (۲). لذا، به‌منظور جلوگیری از اعمال این قبیل افراد لازم است تا دستگاه‌های قضایی و اجرایی عکس‌العمل مناسب و به‌موقع از خود نشان داده و جو حاکم بر جامعه را همواره آرام و سالم نگه دارند و در این ارتباط و برای رسیدن به این هدف مهم و با توجه به این‌که ایجاد امنیت و نظم و دفاع از کشور و انقلاب اسلامی وظیفه اصلی نیروی انتظامی می‌باشد (۸). گزارش مأمورین نظامی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، به‌گونه‌ای که می‌توان گزارش آنها را سنگ‌بنای هر پرونده اعلام نمود، زیرا گزارش‌هایی که مأمورین و پرسنل نیروی انتظامی تهیه و ارائه می‌نمایند، خواه گزارش‌ها در ارتباط با وظایف خاص نظامی آنها که عبارت است از دفاع از استقلال، تمامیت ارضی کشور، ایجاد نظم و آرامش و صیانت و پاسداری از انقلاب می‌باشد و خواه گزارش‌هایی که در رابطه با ضابط قوه قضائیه بودن آنها تنظیم می‌شود می‌تواند منشأ اثر باشد، هرچند نمی‌توان آثار به‌وجود آمده از گزارش‌های فوق را یکسان دانست. لیکن آنچه را که به‌عنوان قدر مشترک بین گزارش‌ها می‌توان بیان داشت آن است که اگر پرسنل نیروی انتظامی گزارش‌های تهیه شده را برخلاف حقیقت و واقعیت تنظیم نمایند و آن گزارش‌ها را به فرماندهان و مسئولین مافوق خود و یا حسب مورد به محاکم قضایی و مقامات صالح ارائه نمایند و مراجع مذکور هم با توجه به اعتمادی که به نیروی انتظامی و عوامل تحت امر خود داشته و هم‌چنین با توجه به اعتبار چنین گزارش‌هایی نسبت به صدور دستور و رأی و یا اخذ تصمیمات مهم و حیاتی اقدام نمایند (۶). واضح و روشن است که نتایج و آثار منفی آن گزارش گاهی متوجه مصالح عمومی و منافع کشور و بعضاً باعث تضییع حقوق بعضی از افراد جامعه می‌گردد که در هر صورت ممکن است این لطمات و صدمات ناشی از گزارش خلاف واقع غیرقابل جبران باشد. لذا، بایستی پرسنل نیروی انتظامی نسبت به آثار و نتایج تنظیم و ارائه گزارش‌های خلاف واقع کاملاً آگاه شوند تا روزبه‌روز از آمار وقوع چنین جرمی کاسته شود و در نهایت شاهد ارتکاب این جرم در بین پرسنل نیروی انتظامی نباشیم.

در خاتمه جایگاه و اهمیت گزارش در نیروهای انتظامی و هم‌چنین نتایجی که می‌تواند یک گزارش در انجام وظایف و مأموریت سازمان‌های نظامی و انتظامی به‌بار آورد مشخص گردید، چه آن گزارش‌هایی که افراد نظامی در راستای انجام وظایف خاص نظامی و انتظامی که به تفصیل و با توجه به نصوص قانونی اعلام گردید ارائه می‌نمایند و چه گزارش‌هایی که این افراد در مقام ضابط دادگستری بودن تهیه و تنظیم می‌کند، لذا اگر گزارش‌های تهیه شده براساس واقعیات و حقیقت استوار باشد می‌تواند آثار و نتایج بسیار مفیدی داشته باشد (۵)، لیکن، اگر برخلاف حقیقت تنظیم و یا این‌که حقایق و واقعیات موجود کتمان شود می‌تواند باعث تسلط دشمن و بیگانگان بر قلمرو و حاکمیت کشور، از دست دادن مواضع در زمان جنگ، وارد شدن تلفات سنگین جانی و مالی گردد و گاهی اوقات از باب انجام وظایف ضابطین دادگستری از سوی پرسنل نظامی ارتکاب این جرم (گزارش خلاف واقع و کتمان حقیقت) می‌تواند باعث تضییع حقوق افراد جامعه گردد و بعضاً به مال، جان و حیثیت بعضی از آحاد مردم لطمه وارد سازد.

جرم گزارش خلاف واقع در نیروی انتظامی از آن جهت دارای اهمیت است که وظیفه اصلی این نیروها دفاع از تمامیت ارضی و استقلال کشور و حفظ انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن می‌باشد. بنابراین، هرگونه ارائه گزارش خلاف واقع یا کتمان حقیقت به‌طور عمد یا سهو نتایجش متوجه ارکان انقلاب و کشور از جهات سیاسی، اقتصادی و نظامی و ... می‌گردد (۳). در ارتباط با فرضیه‌هایی که پیرامون این جرم مطرح است از لحاظ اهداف و انگیزه‌های مرتکبین باید از نظر اهمیت نتایج حاصله از جرائم مذکور آنها را بررسی نمود. بعضی از مرتکبین با توجه به جایگاه خدمتی که در نیروی انتظامی دارند از آن سوءاستفاده نموده و با انگیزه‌های سیاسی و امنیتی دست به ارتکاب جرم زده و هدف‌شان صرفاً مقابله با نظام جمهوری اسلامی و وارد نمودن ضربات مهلک بر پیکره نظام و انقلاب و خدشه‌دار نمودن حاکمیت و قلمرو کشور می‌باشد. این‌گونه افراد معمولاً از لحاظ

زمان بیشتر در موقع اغتشاشات و جرایم مرتکب این جرائم می‌شوند. در مواردی دیگر انگیزه و هدف مرتکبین سیاسی و امنیتی نبوده و حتی تمایلی به این که نتیجه جرم‌شان متوجه انقلاب و کشور بشود، ندارند.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی

این تحقیق هیچ بودجه‌ای دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم سازی، محمدصادق فدائی ریحان آبادی؛ روش شناسی، مصطفی ستونه؛ تحلیل، مرتضی براتی؛ تحقیق، مرتضی براتی؛ مدیریت داده، مصطفی ستونه؛ نوشتن- آماده سازی پیش نویس اصلی، مرتضی براتی؛ نظارت، مرتضی براتی؛ مدیریت پروژه، محمدصادق فدائی ریحان آبادی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسنده، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله مراتب قدردانی خود را از مسئولین دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد دامغان در اجرای این پژوهش ابراز می‌دارند.

References

1. Sharbatian, M. H., Imani, N. A Sociological Analysis of Social Health of Youth and Factors Affecting It (Case Study: 18- to 30-Year-Old Citizens of Qaen City). J of Applied Sociology, 2018; 29(1): 167-188. doi: [10.22108/jas.2017.75233.0](https://doi.org/10.22108/jas.2017.75233.0)
2. Alvandi, H., Sedigh, H. Prediction of social well-being and social trust through belief in a just world in the people referring to counseling centers. Social Psychology Research, 2020; 10(37): 1-12. doi: [10.22034/spr.2020.109692](https://doi.org/10.22034/spr.2020.109692)
3. Khushfar, G. R., Mohammadi, A., Mohammadzadeh, F., Mohammadi, R., Akbarzade, F. Social security and social health (Case study of youth in Ghaen city). J of Iranian Social Studies, 2015; 9(1): 71-102. doi: [20.1001.1.20083653.1394.9.1.4.7](https://doi.org/10.1001.1.20083653.1394.9.1.4.7)
4. kaikhavani, S., Saffarinia, M., Alipor, A., Farzad, V. Development of social dimensions of health from the perspective of urban management. Social Psychology Research, 2020; 10(38): 41-64. doi: [10.22034/spr.2020.114688](https://doi.org/10.22034/spr.2020.114688)
5. Saehabadi, A. Social Capital and Suicide in Iranian Provinces. J of Applied Sociology, 2021; 32(3): 101-134. doi: [10.22108/jas.2021.121462.1868](https://doi.org/10.22108/jas.2021.121462.1868)
6. haghypour, S., khosroshahi, G. A., Pouryani, M. H. Evaluation of the Role and Performance of Formal and Informal Social Organizations in the Prevention of Recidivism with an Emphasis on the Social Rehabilitation Programs of Criminals in the Prison environment (Case of Study: Social and Support Organizations under the Supervision of the Judiciary). J of Criminal Law and Criminology, 2024; 11(22): 283-314. doi: [10.22034/jcl.2024.417962.1913](https://doi.org/10.22034/jcl.2024.417962.1913)
7. Esmaeilpour, F., Abbassi, H., Parastesh, R. Violation of Advertising and Marketing Legal Regulations on Children's Food Packaging: A Qualitative Study. New Marketing Research J, 2024; 14(3): 135-154. doi: [10.22108/nmrj.2024.142157.3077](https://doi.org/10.22108/nmrj.2024.142157.3077)
8. Rostami, S., Bahrehmand, H. The strategy of legalizing the whistle-blowing in the light of cooperative criminal policy. The Judiciarys Law J, 2023; 87(122): 109-134. doi: [10.22106/jlj.2023.1999977.5340](https://doi.org/10.22106/jlj.2023.1999977.5340)
9. khammohammadi, H., Karimi, A., mazloom rahni, A., bahmani, M. The Effectiveness of Good Faith in Delimiting Obligations on Iranian Law with a New Approach to French Law. J of Legal Research, 2023; 22(53): 87-114. doi: [10.48300/jlr.2022.320846.1895](https://doi.org/10.48300/jlr.2022.320846.1895)